

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 4. april 2017
Dok.: 2241470

UDKAST TIL TALE

**Til brug for besvarelsen den 20. april 2017 af
samrådsspørgsmål A, B, C og D fra Erhvervsudvalget
stillet i forbindelse med L 41 (hvidvaskloven)**

Samrådsspørgsmål A:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan ministeren - efter den forventede vedtagelse af den nye hvidvasklov - vil sikre, at de indberetningspligtige virksomheders indberetninger til SØIKs Hvidvasksekretariat fører til grundig sagsbehandling med underretning eller egentligt efterforskningsoplæg til politikredsene eller PET og videre fører til tiltale og domsfældelse, hvis der grundlag herfor.”

Samrådsspørgsmål B:

”Ministeren bedes redegøre for, hvad der er ministerens mål for den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for indberetninger der kommer fra de indberetningspligtige virksomheder til SØIKs Hvidvasksekretariat.”

Samrådsspørgsmål C:

”Ministeren bedes redegøre for, om ministeren er tilfreds med den hidtidige sagsbehandling og sagsbehandlingstid af indberetninger fra de indberetningspligtige virksomheders til SØIKs Hvidvasksekretariat.”

Samrådsspørgsmål D:

”Ministeren bedes redegøre for, om ministeren er enig i, at de indberetningspligtige virksomheder i sit store arbejde med at undersøge og indberette skal have vished om, at de indberetninger, som de indsender, rent faktisk fører til grundig sagsbehandling der kan føre til underretning eller egentligt efterforskningsoplæg til politikredsene eller PET. I bekræftende fald bedes ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil sikre det i fremtiden.”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Thomas Jensen (S).

Svar:

[Indledning]

1. Jeg takker for muligheden for at deltage i samrådet i dag og besvare spørgsmålene om indsatsen på hvidvaskområdet i Hvidvasksekretariatet hos SØIK.

Lad mig indledningsvist understrege – som jeg også gjorde det i et andet samråd om bl.a. hvidvask her i udvalget for to uger siden – at det er centralt for mig, at kriminalitet er så lidt lukrativt som muligt.

Det i sig selv gør en stærk indsats mod hvidvask vigtig.

Dagens samråd ligger jo tematisk i forlængelse af samrådet den 7. april, hvor erhvervsministeren, skatteministeren og jeg var i samråd her i udvalget også om hvidvask.

Spørgsmålene, som vi skal besvare i dag, lægger op til, at I får en grundig indføring i, hvordan Hvidvasksekretariatet arbejder, og hvem og hvad de arbejder med.

Dagens samrådsspørgsmål kredser nemlig om tre hovedtemaer:

- 1) sagsbehandlingen af hvidvaskunderretningerne, herunder sagsbehandlingstiderne,
- 2) resultaterne af de mange underretninger, som bankerne og de øvrige underretningspligtige indsender til Hvidvasksekretariatet, og

- 3) samarbejdet med og tilbagemeldinger til de underretningspligtige.

Jeg vil tillade mig at besvare spørgsmålene samlet.

Det er muligt, at nogen af jer i forvejen er godt bekendte med stoffet, men jeg vil da håbe, at jeg så alligevel kan berige jer med nogle ekstra detaljer i dag.

2. Inden jeg besvarer samrådsspørgsmålene, er der dog en pointe, som jeg gerne vil sige et par ord om:

Spørgsmålene synes at hvile på den præmis, at en hvidvaskunderretning, som modtages i Hvidvasksekretariatet, skal behandles som andre politianmeldelser af strafbare forhold, og at man derfor også kan måle effekt og sagsbehandlingstider ud fra, hvor mange afgørelser i form af f.eks. tiltaler, der kommer ud af underretningerne.

Som jeg også pointerede på samrådet den 7. april, så er det en forkert præmis.

Hvidvaskloven betyder, at banker og en række andre virksomheder skal indsende oplysninger – i hvidvaskloven kaldet underretninger – til Hvidvasksekretariatet, hvis der opstår en mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, som ikke umiddelbart kan afkræftes.

En hvidvaskunderretning er altså ikke en politianmeldelse. Det er derimod en efterretning.

Og Hvidvasksekretariatet er en særlig enhed under SØIK, der ikke er en del af SØIK's politi- eller anklagervirksomhed, men derimod nærmere en finansiel efterretningstjeneste, hvis arbejde kan føre til sager hos både SØIK, politikredsene og hos andre myndigheder.

Hvidvasksekretariatet modtager og analyserer underretninger – eller tip – ligesom myndigheder, som arbejder med efterretninger.

Denne grundlæggende forståelse er vigtig at have med, når man ser på SØIKs og Hvidvasksekretariatets håndtering af hvidvaskområdet.

3. Det er også vigtigt at være helt med på, hvad underretningerne kan forventes at blive brugt til.

Som jeg netop sagde – en underretning vedrører en mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, som ikke umiddelbart kan afkræftes.

I praksis kan det bl.a. være oplysninger om en helt sædvanlig transaktion, som bare er usædvanlig i forhold til den pågældende kunde.

Et konkret eksempel kan være, at en kunde i en bank modtager et beløb på sin konto, som ikke er sædvanligt i forhold til kundens øvrige transaktionsmønster.

Det kan også være, at kunden møder op i banken i en dyr bil, selv om vedkommende modtager sociale ydelser.

En undersøgelse af de to eksempler kan ende med at vise, at kunden havde fået tilbagebetalt et lån, eller at kunden havde lånt en bil af sin nabo.

Det er selvfølgelig helt lovligt og skal ikke føre til en straffesag.

Men disse oplysninger kan måske alligevel være væsentlige for myndighederne at få. Det skal jeg komme tilbage til.

4. Og lad mig så vende mig mod samrådsspørgsmålene.

[Sagsbehandlingen]

5. I **samrådsspørgsmål A** spørges der om, hvordan jeg vil sikre, at de underretningspligtige virksomheders underretninger til Hvidvasksekretariatet bliver grundigt sagsbehandlet.

Til det kan jeg sige, at SØIK har oplyst klart over for mig, at det bliver de allerede i dag.

Men lad mig benytte lejligheden til at redegøre nærmere for, hvordan denne behandling foregår:

Hvidvasksekretariatet har som bekendt som én af sine opgaver at modtage hvidvaskunderretninger.

Nogle modtages på baggrund af reglerne i hvidvaskloven – det gælder f.eks. underretninger fra bankerne. Andre modtages fra myndigheder, virksomheder eller borgere, som finder et forhold mistænkeligt, og som derfor underretter Hvidvasksekretariatet uden at være underlagt en underretningspligt.

Derudover modtager sekretariatet orienteringer fra SKAT om såkaldte cross-border-transaktioner, som er oplysninger om kontanter ind og ud af Danmark. Her foreligger altså ikke en konkret mistanke.

Sekretariatet modtager også oplysninger af forskellig art fra udenlandske samarbejdspartnere, men her er der heller ikke tale om egentlige underretninger.

6. Når en underretning modtages i Hvidvasksekretariatet, foretager sekretariatets visitationsgruppe en visitation af sagen.

I visitationsgruppen tager man straks stilling til, hvilke skridt der bør foretages i forhold til den enkelte underretning.

Her udpeges de underretninger, som har særlig interesse i forhold til hvidvask.

Udpegningen sker elektronisk ved anvendelse af særlige søgeli-ster og oplysninger fra f.eks. politikredsene om de såkaldte ”kredsaktuelle personer”, hvilket vil sige personer, der af politi-et er registreret som eksempelvis rockere eller bandemedlem-mer. Der er altså tale om en analysebaseret tilgang.

Visitationsgruppen tager umiddelbart stilling til, om oplysnin-gerne i underretningen f.eks. skal sendes til en politikreds som en efterretning, eller om oplysningerne kan være af betydning for andre myndigheder så som SKAT eller de sociale myndig-heder.

Visitationsgruppen kan overdrage underretningen til sekretaria-tets sagsbehandlergruppe, der udarbejder et egentligt efterforsk-ningsoplæg, hvis der ud fra sekretariatets øvrige viden kan pe-ges på yderligere efterforskningsmuligheder.

7. Visitationsgruppen har en søsterenhed – efterretningsgrup-pen – som i nært samarbejde med PET vurderer, om en under-retning kan have relation til terror eller terrorfinansiering eller til personer på internationale sanktionslister.

Desuden monitorerer efterretningsgruppen i samarbejde med analyseenheden løbende området og udarbejder egne efterforsk-ningsoplæg til PET.

Dertil kommer det vigtige arbejde, der udføres af analytikerne. Analytikerne finder bl.a. udviklingsmønstre på hvidvask- og

terrorfinansieringsområdet, som kan bruges til at målrette indsatsen hos SØIK og andre myndigheder.

Analyserne anvendes også til at fastsætte karakteristika i forhold til at udpege de relevante underretninger.

8. Denne organisering af sagsbehandlingen i Hvidvasksekretariatet i en visitationsgruppe, en sagsbehandlergruppe og en efterretningsgruppe er af ny dato.

Organiseringen af sagsbehandlingen hænger sammen med den analysebaserede tilgang – altså anvendelsen af særlige søgelister og oplysninger fra f.eks. politikredsene om de såkaldte ”kredsaktuelle personer” til at udpege de underretninger, der har særlig interesse.

Strukturen er implementeret pr. 1. februar i år og er gennemført for at være bedre rustet til at håndtere det stigende antal underretninger, som sekretariatet modtager.

9. Under den nuværende struktur er det Hvidvasksekretariatets målsætning, at alle underretninger, som modtages i visitationsgruppen, skal være visiteret inden for én uge.

I praksis visiteres de fleste underretninger dog i øjeblikket i løbet af en dag. Der kan selvfølgelig være mindre ophobninger henover weekender og lignende, men som udgangspunkt håndteres visitationen af alle underretninger fra dag til dag.

Efterretningsgruppen arbejder med et klart mål om inden for samme dag at forelægge og videresende relevante underretninger til PET.

Det er sekretariatets målsætning, at denne ”dag-til-dag”-tilgang skal opretholdes, hvilket jeg bestemt synes er et tilfredsstillende mål. Hermed skulle jeg gerne have besvaret **samrådsspørgsmål B**.

[Resultater]

10. I samrådsspørgsmål C er der spurgt, om jeg er tilfreds med den hidtidige sagsbehandling og sagsbehandlingstid i Hvidvasksekretariat.

Jeg har forstået på SØIK, at visiteringen af underretningerne før omstruktureringen den 1. februar 2017 var tilrettelagt sådan, at sagerne gik gennem flere hænder, inden der blev taget stilling til, om der skulle udsendes en efterretning eller udarbejdes et efterforskningsoplæg.

Det betød, at sagernes behandling var administrativt tidskrævende, og der blev opbygget en stigende sagspukkel.

Den sagspukkel er nu afviklet. Og det er glædeligt.

Udvalget har allerede modtaget en del oplysninger ved skriftlige besvarelser om bl.a. antal af modtagne underretninger, og hvor

mange der går videre i form af såkaldte efterretninger til andre. Så det vil jeg ikke gennemgå her.

11. Men lad mig lige minde om den pointe, som jeg var inde på indledningsvist:

En hvidvaskunderretning er – og anvendes som – en efterretning, der indgår i et samlet billede.

Derfor er det efter min opfattelse heller ikke retvisende at måle sekretariatets og politiets effektivitet ved kun at se på, hvor stor en andel af underretningerne der f.eks. fører til udsendelse af efterretninger eller efterforskningsoplæg til politikredsene, eller hvor mange af disse efterretninger som fører til tiltale eller domfældelse.

12. Efterretningerne anvendes nemlig på flere forskellige måder hos de modtagende myndigheder.

I en politikreds kan efterretningen danne udgangspunkt for at igangsætte en ny efterforskning, eller den kan bruges til at underbygge en allerede igangværende efterforskning – f.eks. til at vinkle efterforskningen i en bestemt retning.

I begge tilfælde vil oplysningerne i en underretning i sidste ende også kunne anvendes som muligt bevis i straffesagen. Men det er langt fra i alle tilfælde, at oplysningerne i sig selv fører til en strafferetlig afgørelse.

En efterretning kan derudover – i lighed med øvrige efterretninger, som politikredsen modtager – indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige områder. Det sker i kredsens efterretnings- og analyseenheder. Den generelle nytteværdi skal man ikke underkende.

13. Det er også værd at understrege, at en underretning efter hvidvaskloven ikke kun er et potentielt bevis i en hvidvasksag.

Oplysningerne kan være relevante for efterforskningen af en hvilken som helst form for kriminalitet.

I den forbindelse vil jeg gerne gøre udvalget opmærksom på, at man faktisk på sekretariatets hjemmeside kan se eksempler på straffesager, hvor underretninger har haft en betydning.

14. Udvalget har ved flere skriftlige spørgsmål til lovforslaget ønsket at få oplyst, i hvor mange tilfælde en udsendt efterretning har ført til henholdsvis tiltale eller domfældelse.

Som det fremgår af besvarelserne af spørgsmålene, er det ikke muligt at trække disse oplysninger elektronisk.

Det er heller ikke muligt elektronisk at trække oplysninger om, hvilken betydning en underretning i øvrigt har haft for politikredsens arbejde – f.eks. til at underbygge en efterforskning eller til måludpegning.

15. Men jeg forstår godt udvalgets ønske om at få belyst, i hvor høj grad politikredsene anvender oplysningerne i de mange underretninger, som bankerne og de øvrige virksomheder bruger mange ressourcer på at indsende.

Derfor har SØIK undersøgt mulighederne for at afklare dette nærmere.

Resultatet fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 71 vedrørende lovforslaget.

16. Så lad mig blot skitsere svaret helt kort her.

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysningerne til f.eks. en politikreds, vedlægges i dag en blanket til brug for en efterfølgende og overordnet feedback til sekretariatet om anvendelsen af oplysninger.

SØIK har gennemført en manuel gennemgang af de senest registrerede 500 blanketter, som sekretariatet har fået fra politikredsene.

Gennemgangen giver et billede af, hvordan de modtagende kredse på feedbacktidspunktet selv har vurderet, hvordan oplysninger fra underretningerne har været anvendt.

Man skal selvfølgelig være opmærksom på, at undersøgelsesmetoden er behæftet med en ret stor usikkerhed.

Det er også baggrunden for, at skemaerne ikke tidligere har dannet grundlag for statistik på området, men det er formentlig den bedste metode til at imødekomme udvalgets ønsker her og nu.

17. Gennemgangen viste, at der er modtaget feedbackblanketter i cirka halvdelen af sagerne.

I halvdelen af disse sager er efterretningerne indgået i en strafretlig afgørelse eller i en verserende efterforskning på feedbacktidspunktet.

Godt en tredjedel af efterretningerne er henlagt, hvilket – som jeg var inde på tidligere – ikke nødvendigvis betyder, at efterretningerne ikke vil kunne anvendes på et senere tidspunkt.

De resterende 14 pct. af efterretningerne har politikredsene videresendt til andre myndigheder, f.eks. SKAT.

Det synes jeg vidner om, at der er en ret markant nytteværdi i ordningen.

18. Jeg kan i øvrigt sige, at SØIK er fuldt ud opmærksom på, at der er et behov for at skaffe yderligere data på området.

SØIK vil derfor sammen med de relevante myndigheder se på mulighederne for fremover at skaffe yderligere oplysninger om bl.a. den efterfølgende anvendelse af hvidvaskunderretningerne, når de videregives til politikredsene og andre myndigheder, og SØIK vil mere generelt styrke sekretariatets dataindsamling.

19. Og lad mig tilføje, at jeg er enig med SØIK i, at der er behov for at styrke dataindsamlingen i forhold til anvendelsen af oplysningerne, der videregives fra sekretariatet til andre myndigheder.

Og hermed skulle jeg også gerne have svaret på samrådspørgsmål D.

[Afslutning]

20. Jeg vil runde af med at opsummere:

Hvidvasksekretariatets effektivitet skal ses i en bredere forstand end antallet af efterretninger og efterforskningsoplæg, der sendes ud af sekretariatet.

Sekretariatet har været presset af en voldsom stigning i antallet af modtagne underretninger, men SØIK har taget skridt til at ruste sekretariatet til at kunne håndtere denne situation.

Og jeg forventer, at SØIK sikrer, at sekretariatet også vil være i stand til at varetage de yderligere opgaver, som følger af lovforslaget.

Hvidvasksekretariatet er en vigtig aktør i indsatsen mod hvidvask. Men den baserer i høj grad sit arbejde på den indsats, der udføres af tilsynsmyndigheder og de underretningspligtige virksomheder og personer.

Derfor er et stærkt myndighedssamarbejde og ikke mindst et tæt samarbejde mellem de relevante myndigheder og brancher fortsat af afgørende betydning.

SØIK har igennem længere tid samarbejdet med aktører på området, og navnlig igennem det seneste halve år har SØIK intensiveret denne kontakt med brancherne.

Der er med andre ord skabt en god ramme for en yderligere styrkelse af samarbejdet på forskellige niveauer.

Det var alt fra mig – tak for ordet.